EUROOPA KOMISJON

Brüssel 5.3.2010
KOM(2010)78 lõplik

KOMISJONI TEATIS

„Kindel kohustus tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkus”
Naiste harta

Euroopa Komisjoni avaldus 2010. aasta rahvusvahelise naistepäeva puhul

seoses 15 aasta möödumisega tegevuskava ja avalduse vastuvõtmisest ÜRO naiste maailmakonverentsil Pekingis ning seoses naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise ÜRO konventsiooni 30. aastapäevaga

KOMISJONI TEATIS

„Kindel kohustus tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkus"
Naiste harta

Euroopa Komisjoni avaldus 2010. aasta rahvusvahelise naistepäeva puhul

seoses 15 aasta möödumisega tegevuskava ja avalduse vastuvõtmisest ÜRO naiste maailmakonverentsil Pekingis ning seoses naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise ÜRO konventsiooni 30. aastapäevaga

SISSEJUHATUS

Naiste ja meeste võrdõiguslikkus on põhiõigus, mis on kirjas Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas. See on üks nendest ühistest väärtustest, millel põhineb Euroopa Liit.

Majanduslik ja ühiskondlik ühtekuuluvus, jätkusuutlik kasv ja konkurentsivõime ning demograafiliste probleemide lahendamine sõltuvad naiste ja meeste võrdõiguslikkusest.

Euroopas on viimastel aastakümnetel toimunud märgatav edasiminek naiste ja meeste võrdõiguslikkuse vallas. Euroopa on võtnud selle kohustuse oma südameasjaks, on tegutsenud partnerluses ning ühendanud oma vahendid ja meetmed – nii õiguslikud, poliitilised kui ka rahanduslikud, et olukorda muuta. Täna on kõrgkoolide lõpetajate seas rohkem neide kui noormehi. Täna on Euroopas töötavaid naisi rohkem kui kunagi varem. Euroopa rakendab täna oma andekaid ja asjatundlikke inimesi paremini.

Sellegipoolest on tõelise võrdõiguslikkuse teel veel takistusi.

Pekingis toimunud ÜRO naiste maailmakonverentsi 15. aastapäeval kordame ja kinnitame Euroopa Komisjoni kohustust tagada naiste ja meeste võrdõiguslikkus tegelikkuses. Selleks tugevdame sooküsimuste käsitlemist kõikides poliitikasuundades kogu ametiaja kestel ning pakume välja erimeetmeid soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks. Kohustume leidma selleks vajalikud vahendid.

Euroopa Komisjoni käesoleval ametiajal tuginevad naiste ja meeste võrdõiguslikkuse meetmed eelkõige järgmistele põhimõtetele.

1. VÕRDVÄÄRNE MAJANDUSLIK ISESEISVUS

Diskrimineerimine, hariduse stereotüübid, sugudevaheline vahetegemine tööturul, ebakindlad tööolud, mittevabatahtlik osalise tööajaga töötamine ja hooldamiskohustuste ebavõrdne jagamine meestega mõjutavad elus tehtavaid valikuid ning majanduslikku sõltumatust paljude naiste puhul.

Me kinnitame veel kord oma kohustust võimaldada naistel oma võimeid ja oskusi täielikul määral ellu viia, muuta paremaks soolist jagunemist tööturul ning parandada naiste võimalusi saada kvaliteetseid töökohti. Edendame soolist võrdõiguslikkust otsusekindlalt strateegias Euroopa 2020, vaatame vajaduse korral üle arvulisi

eesmärke ning edendame nii meeste kui ka naiste võimalusi saavutada tööelu ja koduse elu tasakaal.

2. VÕRDNE TASU VÕRDSE TÖÖ EEST JA VÕRDVÄÄRNE TÖÖ

Euroopa Liidus saavad naised töötunni eest ikkagi keskmiselt 18% väiksemat palka kui mehed. Naistel on vähem vahendeid nii töö- kui ka pensionipõlves, neil on raskem saada rahastamist, seetõttu ähvardavad neid meestest rohkem mitmesugused vaesuse vormid, sealhulgas töötavate inimeste vaesus.

Me kinnitame oma kohustust rakendada jõuliselt kõiki meetmeid, nii õiguslikke kui ka mitteõiguslikke, et vähendada palgaerinevusi sugude vahel. Töötasu erinevus on hind, mida ei saa Euroopa endale lubada. Koostöös 27 Euroopa Liidu liikmesriigiga teeme sellel Euroopa Komisjoni ametiajal tööd, et oluliselt vähendada töötasu erinevusi sugude vahel Euroopa Liidus.

3. VÕRDÕIGUSLIKKUS OTSUSTAMISTASANDIL

Naistel ei ole ikka veel täielikku ligipääsu võimu ja otsusetegemise juurde. Sooline tasakaal otsustamisel, poliitikas ning avalikus ja erasektoris aitaks Euroopal kujundada tõhusamat poliitikat, luua sooteadliku ja teadmistepõhise ühiskonna ning arendada tugevamat ja edukamat demokraatiat.

Me kinnitame jätkuvalt oma kohustust saavutada naiste ja meeste õiglasem esindatus juhtivatel kohtadel avalikus sektoris ja majanduses. Kasutame oma volitusi, sealhulgas Euroopa Liidu ergutusmeetmeid, et suurendada naiste osakaalu vastutavatel kohtadel.

Oma poolt võtame kohustuse parandada soolist tasakaalu komisjonis.

4. VÄÄRIKUS JA ISIKUPUUTUMATUS NING SOOLISE VÄGIVALLA LÕPETAMINE

Naiste ja neidude võõrandamatu õigus põhiõiguste kaitsele on üldiste inimõiguste lahutamatu osa ning see on tähtis naiste ja neidude seisundi paranemise, rahu, turvalisuse ja arengu seisukohalt. Sooline vägivald, sealhulgas harjumuspärased või tavapärased hoiakud, kujutab endast inimõiguste rikkumist, mis eelkõige puudutab inimväärikust, õigust elule ja isikupuutumatust. Sellised rikkumised takistavad iseseisvat elu.

Me kinnitame oma kohustust tagada, et meie tegevuses on kesksel kohal põhiõiguste austamine. Me kohustume kõrvaldama soolise ebavõrdsuse tervishoiule juurdepääsu ja tervisenäitajate osas.

Euroopa ei salli soolist vägivalda. Me suurendame pingutusi, et kõrvaldada kõik vägivalla vormid ja anda toetust neile, kes kannatavad vägivalla all. Soolise vägivalla vastu võitlemiseks loome laiahaardelise ja tõhusa meetmete arsenali. Me tugevdame meetmeid, et kaotada naiste suguelundite moonutamine ja muud vägivalla aktid, kasutades sealhulgas kriminaalseadustikku oma volituste piires.

5. SOOLINE VÕRDÕIGUSLIKKUS VÄLJASPOOL EUROOPA LIITU

Meie taotlused ei piirdu Euroopa Liiduga. Sooline võrdõiguslikkus peab kuuluma meie välispoliitikasse, et kogu maailmas oleks võimalik edendada meeste ja naiste ühiskondlikku ja majanduslikku iseseisvust. Euroopa Liidu kohus on toetada soolist võrdõiguslikkust igas olukorras, ka sellistes riikides, kus on või on olnud konfliktid. Soolise ebavõrdsuse vähendamine, soolise vägivalla vastu võitlemine ja naiste õiguste edendamine on tähtis jätkusuutlike ja demokraatlike ühiskondade kujundamise seisukohalt.

Me kinnitame oma kohustust taotleda oma suhetes kolmandate riikidega soolist võrdõiguslikkust ja naiste teadlikkuse tõstmist ning nõuda olemasolevate rahvusvaheliste meetmete rakendamist. Me innustame ja tugevdame koostööd rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega, et edendada soolist võrdõiguslikkust, ning kasutame kõiki olemasolevaid meetmeid ja vahendeid. Toetame nii riiklikke kui ka mitteriiklikke osapooli nende püüdlustes edendada soolist võrdõiguslikkust partnerriikides.

Me kinnitame, et oleme valmis töötama koos kõigi sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonnaga, nii riiklikul, Euroopa kui ka rahvusvahelisel tasandil ning eelkõige käesolevas naiste hartas püstitatud põhimõtete kontekstis. Me esitame 2010. aastal uue naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia selleks Euroopa Komisjoni ametiajaks ning teeme strateegia elluviimise kohta korrapäraselt ettekandeid.

Me kinnitame, et võtame isikliku ja kollektiivse kohustuse, et Euroopas valitseks naiste ja meeste võrdõiguslikkus, mis toob parema elu ja jätkusuutliku tuleviku meile kõigile.